

Zapojení veřejnosti a členů místního partnerství do přípravy SCLLD

1.1. Přehled členů týmu pro přípravu a zpracování strategie

Za zpracování strategie odpovídá ředitel, zpracováním je pověřen tým sestávající z manažera SCLLD, koordinátorky, facilitátorky tvorby strategie a dočasných regionálních manažerů. MAS při zpracování využívá vlastní kapacity a vychází z výše uvedených zdrojů. Jako oponent tvorby strategie byla smluvně zajištěna Tima Liberec, s.r.o. Schválením dílčích kroků je Valnou hromadou MAS pověřen Programový výbor MAS.

Tabulka č. 1: Přehled členů týmu pro přípravu a zpracování strategie

Přehled členů týmu	
Mgr. Petr Kulíšek	ředitel společnosti, manažer CLLD
Bc. Martina Lorencová	koordinátorka tvorby strategie
Mgr. Jolana Šopovová	facilitátorka
BcA. Magda Zdena Schmidt	regionální manažerka Třebechovicko
Ing. Daniel Marek	regionální manažer Choceňsko
Mgr. Hannah Koddadová	regionální manažerka Kosteletsko
Michaela Švecová	administrativní pracovnice

Zdroj: NAD ORLICÍ, o.p.s.

Dále se do příprav strategie zapojili členové Programového výboru a aktivní členové MAS v pracovních skupinách.

1.2. Metody zpracování Strategie komunitně vedeného místního rozvoje

Metody zpracování SCLLD byly zvoleny tak, abychom dosáhly následujících cílů:

- oslovit co nejširší spektrum obyvatel území (věkové, zájmové, profesní skupiny - Anketa občanů byla distribuovaná do všech domácností v území)
- nabídnout různé formy zapojení (elektronicky, písemně, osobně)
- nabídnout různou intenzitu zapojení (písemný kontakt, účast na setkáních, činnost v pracovních skupinách)
- získat o území takové informace, na jejichž základě bude možné vytvořit reálný a životaschopný plán dalšího rozvoje území
- naplnit základní principy LEADER.

Podněty, data a informace získané formou veřejných setkání, ankety občanů, dotazníkového šetření v obcích, zapojení odborníků v pracovních skupinách, sběru projektových záměrů i zpracování statistických údajů byly využity jak v analytické, tak strategické části dokumentu.

1.2.1. Veřejná setkání

Území MAS Nad Orlicí zahrnuje 58 obcí. Pro zapojení komunity do projednávání tvorby strategie MAS NAD ORLICÍ byl proto zvolen přístup organizování veřejných setkání ve třech oblastech území: Třebechovicko, Kosteletcko a Choceňsko. Kromě zajištění dostupnosti veřejných setkání dostalo se tak obyvatelům možnosti vybrat si vhodný termín, ve kterém se setkání mohou zúčastnit.

V každé oblasti se uskutečnila tři setkání: první veřejná setkání byla zaměřena na definování vize regionu, druhá na hledání možností rozvoje s ohledem na současný stav regionu. Na třetích setkáních pak byly definovány cíle a hledány vhodné aktivity k realizaci cílů. Celkem tak měla veřejnost možnost zúčastnit se 9 veřejných projednávání.

Mezi jednotlivými veřejnými setkáními se scházela k činnosti užší pracovní skupina. Jejím úkolem bylo zpracovat výstupy z veřejných setkání a připravit podklady pro další jednání (tímto způsobem byla např. definována vize regionu, zpracována SWOT analýza, navrženy strategické priority). Veřejná setkání probíhala v období března až června 2013.

Tabulka č. 2: Účast veřejnosti na jednotlivých setkáních k tvorbě strategie

Oblast	1. setkání	2. setkání	3. setkání	Celkem
Choceňsko	32	23	13	68
Kosteletcko	18	16	10	44
Třebechovicko	15	11	12	38
Celkem	65	50	35	150

Zdroj: NAD ORLICÍ, o.p.s.

Na veřejných setkáních byly zastoupeny různé kategorie obyvatel: z hlediska věku byli nejvíce zastoupeni senioři a rodiny s dětmi. Menší zastoupení měli obyvatelé produktivního věku, kteří neměli např. vazbu na činnost samosprávy, MAS NAD ORLICÍ či jiných aktivních organizací v regionu, nebo pokud neměli v území podnikatelské zájmy. Setkání se téměř neúčastnili mladí lidé (středoškoláci, vysokoškoláci).

Podrobná zpráva o výsledcích veřejných setkání i tabulkové zpracování podnětů jsou součástí přílohy č. 2 – Komunitní projednávání – veřejná setkání. Odkaz na prezenční listiny, videa, fotografie <http://www.nadorlici.cz/download-279.html>

1.2.2. Anketa občanů

Jedním ze způsobů zapojení veřejnosti do přípravy strategie MAS NAD ORLICÍ bylo uspořádání ankety občanů. Anketu koncipoval a testoval užší pracovní tým ve spolupráci s odborníky na kvalitativní průzkumy a sociology.

Vlastní anketa byla rozdělena do těchto tematických oblastí:

- Moje obec a já
- Služby
- Za prací i odpočinkem
- Prostředí k životu, kultura
- Závěrem (všeobecné informace o respondentech).

Dotazník, který byl součástí ankety, je k dispozici v příloze č. 2.

Distribuce a podpora zapojení

Pro distribuci dotazníku byly zvoleny dvě cesty – jednak vložení do schránek všech obyvatel v území (společně s katalogem Venkovská tržnice – došlo tak zároveň k posílení identifikace MAS a její činnosti), jednak umístění na webových stránkách MAS NAD ORLICÍ v podobě online dotazníku. V tištěné podobě bylo rozesláno celkem 19000 ks dotazníků. Zároveň se zahájením distribuce dotazníků byla vyhlášena soutěž pro respondenty o zajímavé ceny: zájezd do partnerské MAS v Rakousku, publikace vztahující se k území MAS a regionální kuchařky. Cílem soutěže bylo získat co nejvíce respondentů v území, získat nové příznivce MAS a zároveň rozšířit databázi kontaktů na aktéry v území.

Součástí dotazníku bylo i pozvání na veřejná setkání, proto byla distribuce zajištěna ještě před prvním veřejným setkáním v prvním místě. Uzavření příjmu odpovědí a předběžné vyhodnocení pak bylo provedeno před třetími setkáními, na nichž byli losováni výherci z řad respondentů.

Vyhodnocení účasti

V anketě jsme získali celkem 338 vyplněných dotazníků, z toho 201 v písemné podobě a 137 online. Počítáme-li, že respondenty mohly být osoby od 15 let (42800 obyvatel), potom procentní účast v anketě byla 0,79%. Řečeno jinými slovy – ankety se v území zúčastnil každý 127. občan ve věku nad 15 let.

S přihlédnutím ke korekci v případě přiznaných odpovědí manželů se ankety zúčastnilo 135 mužů (40%) a 201 žena (59%).

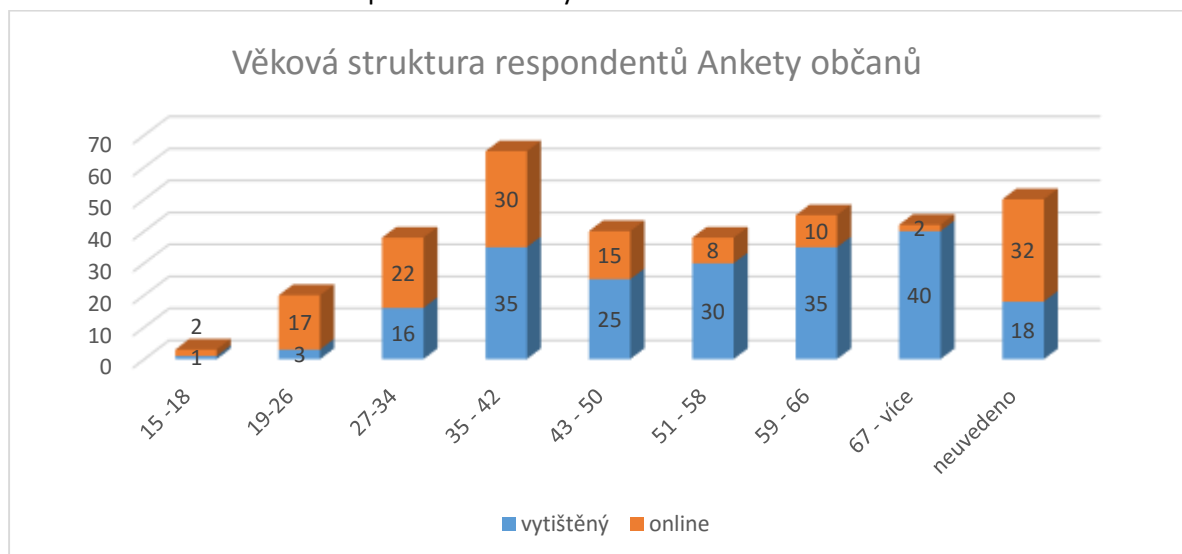
Věková struktura respondentů

Věková struktura respondentů je patrná z uvedeného grafu. V grafu jsou zároveň rozděleny způsoby vyplnění dotazníku (tištěný/online) jednotlivými věkovými skupinami.

Nejvíce dotazníků vyplnila věková skupina 35-42 let. Druhou největší skupinu ovšem tvoří ti, kteří svůj věk neuvedli. Vzhledem k četnosti užití online způsobu vyplnění lze předpokládat, že šlo převážně o věkové skupiny v rozmezí 19-42 let.

Průměrný věk respondentů je 48 let. Průměrný věk zúčastněných mužů je 51 let, průměrný věk zúčastněných žen je 46 let.

Graf č. 1: Věková struktura respondentů Ankety občanů

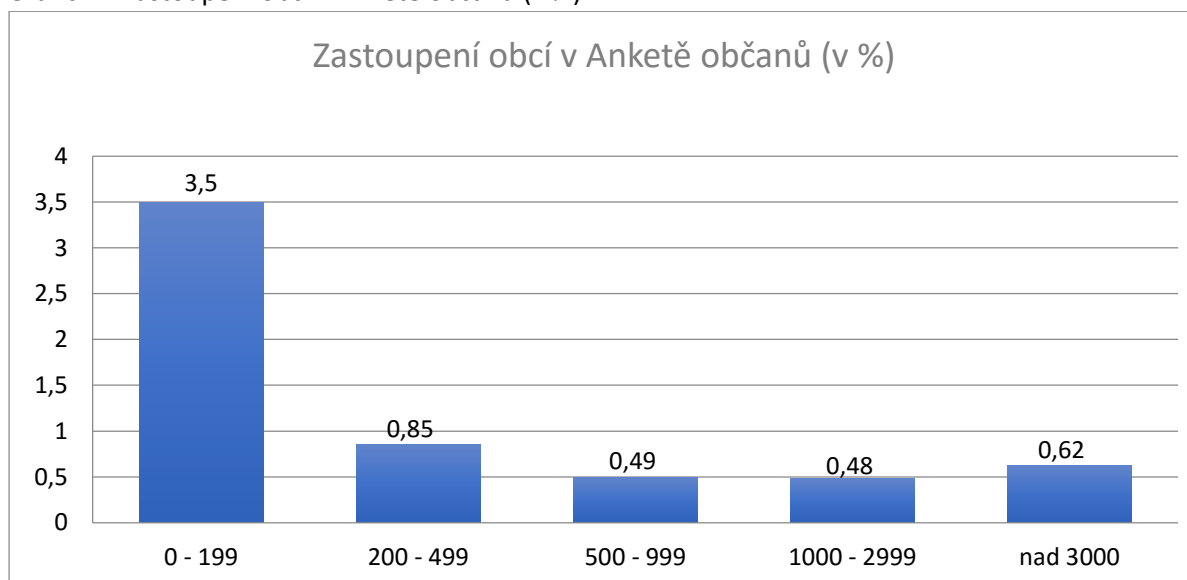
Zdroj: Anketa občanů, 2013

Zastoupení obcí

Zajímavá jsou data získaná z vyhodnocení účasti respondentů dle velikosti obcí. Obce byly pro potřeby vyhodnocení rozděleny do 5 velikostních kategorií (0-199, 200-499, 500-999, 1000 - 2999, nad 3000 obyvatel).

Počet účastníků ankety z jednotlivých obcí vyhodnocený vzhledem k celkovému množství obyvatel nad 15 let ukazuje, že nejvyšší zastoupení měly nejmenší obce, i když se asi třetina obcí nezapojila vůbec. Nejnižší účast byla v obcích s rozmezím 500-999 a 1000-2999 obyvatel.

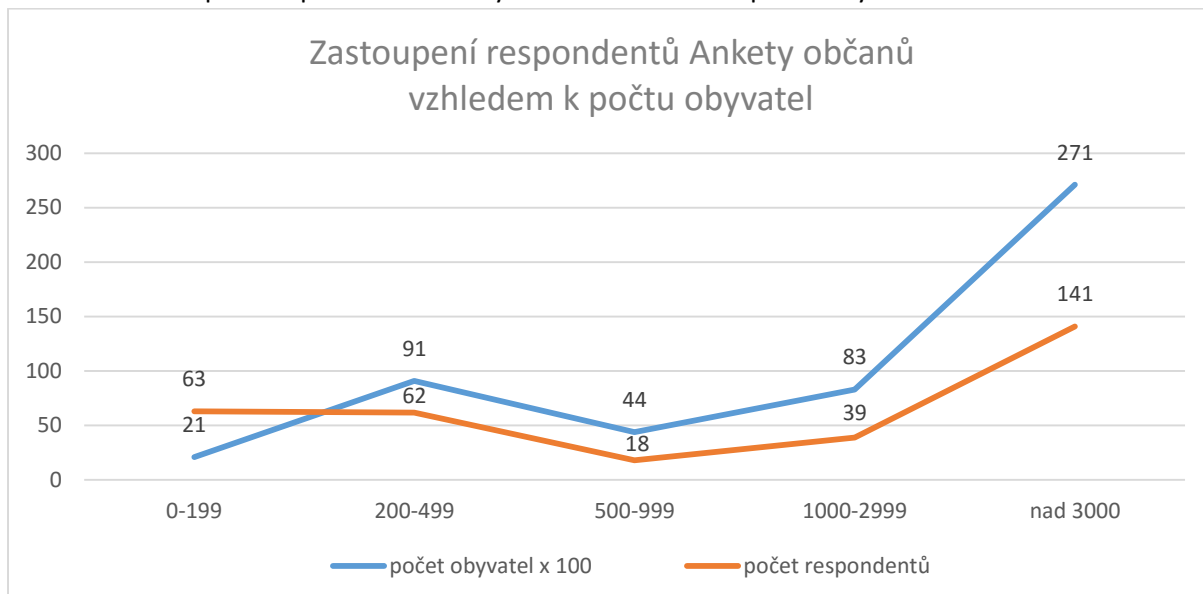
Graf č. 2: Zastoupení obcí v Anketě občanů (v %)

Zdroj: Anketa občanů, 2013

Vypovídací hodnotu ankety z hlediska zastoupení jednotlivých kategorií obcí lze lépe odečíst z následujícího grafu, který srovnává obě hodnoty: až na jediné protnutí v případě nejmenších obcí křivka podílu respondentů je takřka souběžná s křivkou podílu obyvatel.

Graf č. 3: Zastoupení respondentů Ankety občanů vzhledem k počtu obyvatel

Zdroj: Anketa občanů, 2013

1.2.3. Dotazníkové šetření v obcích – řízené rozhovory

V letech 2013 - 2014 probíhaly řízené rozhovory se starosty, popř. místostarosty a tajemníky. Účelem rozhovorů bylo získat od představitelů samosprávy informace, které není možné získat např. ze statistiky či jiných souborů dat, jednak vytvořit se jmenovanými užší kontakt a zaangažovat je osobně do tvorby strategie.

Koncepce a zaměření dotazníku

Dotazník byl zaměřen na fungování veřejné správy, spolupráci obcí, hospodaření obcí, využívání dotací, dále na infrastrukturu, služby, dopravu, občanskou vybavenost, bydlení, školství a památky. Byl koncipován spíše jako metodická pomůcka a zároveň jako záznamový arch pro tazatele. Funkčnost dotazníku byla ověřena na vzorku respondentů. Tazateli byli jednotliví regionální manažeři, kteří se již v dané oblasti orientovali díky organizaci veřejných setkání a distribuci a sběru odpovědí v Anketě občanů. Tazatelé absolvovali trénink řízeného rozhovoru. Dotazník je součástí přílohy č. 2., stejně jako vyhodnocení dotazníkového šetření a statistické přehledy. Výstupy jsou zpracovány v analytické části dokumentu.

Vyhodnocení účasti

Z 58 obcí se podařilo získat odpovědi v 56 obcích, v obci Běleč nad Orlicí se nepodařilo koordinovat čas na rozhovor, v obci Seč v roce 2013 odstoupilo celé zastupitelstvo, nyní je v obci stále jmenován správce. V 54 obcích se rozhovoru zúčastnil starosta, ve dvou pouze místostarosta, v deseti případech společně, ve 3 případech i tajemník.

1.2.4. Zapojení odborníků do tvorby strategie v pracovních skupinách

Na jaře 2014 bylo ustaveno 6 pracovních skupin, jejichž cílem bylo posoudit a dále zpracovat analytické podklady a především výstupy veřejných setkání. Zaměření pracovních skupin bylo určeno na základě priorit stanovených na veřejných setkáních.

PS Místní ekonomika a zdroje jejího rozvoje, zaměstnanost a aktivní lidé v regionu – 6 členů

PS Prostor pro život v regionu, krajina a komunikace a propojení – 5 členů

PS Zdravá společnost a perspektivní život obyvatel regionu – 7 členů

PS Společenský, kulturní a sportovní život – 12 členů

PS Školství vzdělávání a mladí lidé v regionu – 9 členů

PS Zemědělství, lesnictví a ekonomické využití přírodních zdrojů – 8 členů

Složení pracovních skupin

V jednotlivých pracovních skupinách jsme dbali o to, aby byli zastoupeni odborníci – praktici i teoretici - a aby skupina byla schopna vzájemné oponentury.

Členové pracovních skupin byli osloveni jednak na základě předchozích zkušeností z dřívější spolupráce, jednak na základě zapojení a účasti ve stávajícím procesu (veřejná setkání, ankety). V neposlední řadě jsme využili také doporučení a oslovili ty, kteří s námi dosud nespolupracovali. Tímto způsobem jsme se snažili zachovat návaznost plánu na předchozí činnosti, ale zároveň vytvořit prostor pro nové podněty a inovace. Pro vedení každé pracovní skupiny byl určen facilitátor a zapisovatel.

Zápisy z jednotlivých pracovních skupin jsou součástí přílohy č. 2. Výstupy z činnosti pracovních skupin jsou zapracovány ve strategické části dokumentu.

1.2.5. Dotazníkové šetření - sběr projektových záměrů

Na podzim 2014 byl školám, sociálním zařízením, neziskovým organizacím, podnikatelům a obcím – jak pro starosty, tak k distribuci občanům - rozeslán Dotazník ke sběru projektových záměrů. Cílem bylo zjištění absorpční kapacity území.

Návratnost byla velmi nízká, vrátilo se jen 19 vyplněných dotazníků a v nich 19 projektových záměrů: 10 z oblasti školství (zájem je především o vybavení učeben a zateplení), 8 od neziskových organizací (ty by uvítaly zejména vybavení nebo opravu zázemí pro svoji činnost) a 1 od obce.

1.2.6. Zapojení zájmových skupin do přípravy strategie

Kromě široké veřejnosti a zapojení expertů byli do tvorby strategie samozřejmě zapojeni členové Místní akční skupiny NAD ORICÍ, rozdělení do zájmových skupin, kteří se účastnili veřejných projednávání či jednání tematických pracovních skupin. Kromě toho ale zejména členové Programového výboru sehráli důležitou roli při nastavení harmonogramu a principů tvorby SCLLD a zajišťovali součinnost a plnění stanoveného plánu. Členové MAS měli hlavní slovo při schvalování strategie komunitně vedeného rozvoje, která byla schválena Valnou hromadou MAS dne 10. 2. 2015.

Metody zpracování strategie komunitně vedeného místního rozvoje

Při zpracování strategie byly použity metody veřejných setkání, anketa občanů, řízené rozhovory se starosty, činnost pracovních skupin a sběr projektových záměrů.

Přestože MAS NAD ORLICÍ a její regionální manažeři vyvinuli velké úsilí k oslovení veřejnosti, nebyla účast na **veřejných setkáních** vzhledem k počtu obyvatel v území hojná. Nicméně Ti, kteří se zúčastnili, se aktivně zapojovali, byli většinou obeznámeni se situací regionu a přinesli do diskuze zajímavé podněty. Někteří účastníci se poté podíleli i na činnosti pracovní skupiny, která výstupy z veřejných setkání zpracovávala a připravovala k dalším projednáváním. V každém případě jsou výsledky veřejných setkání cenným materiálem pro další zpracování strategie.

Anketa občanů nám poskytla zajímavé informace o kvalitě života obyvatel v území MAS NAD ORLICÍ, o jejich prioritách a způsobu smýšlení. Je vhodným doplněním kvantitativních údajů získaných z jiných zdrojů. Její výsledky zároveň pomáhají potvrdit či vyloučit tendence nebo předpoklady, které jsme mohli vyslovit na základě výstupů z veřejných jednání, řízených rozhovorů se starosty a zastupiteli a z jednání pracovních skupin.

Podrobné vyhodnocení ankety včetně tabulkových a grafických zobrazení je uvedeno v příloze č. 2. Na dílčí výsledky bude odkazováno v analytické a strategické části tohoto dokumentu.

Řízené rozhovory se starosty se ukázaly být organizačně náročnou metodou. Z důvodu umožnění co největší otevřenosti respondentů zahrnuje dotazník velké množství otevřených otázek. To sice na jednu stranu ztížilo následné zpracování, na druhou stranu však poukázalo na záležitosti, které bychom pravděpodobně při tvorbě dotazníku nepředjímali. Díky řízeným rozhovorům jsme tak získali pestrý obraz regionu a jeho potřeb z pohledu představitelů samosprávy, stejně jako jsme měli možnost zjistit plány, tendence či směřování jednotlivých obcí.

Celkem se uskutečnilo 6 setkání **pracovních skupin** v prostorách kanceláře MAS NAD ORLICÍ. Během těchto schůzek byla vyhodnocena veřejná setkání, výstupy z anket a rozhovorů a diskutovány výsledky statistických šetření. Hlavním úkolem pracovních skupin byla verifikace priorit pro jednotlivé oblasti a stanovení základních směrů k jejich naplňování. V případě potřeby byli členové dále kontaktováni telefonicky nebo mailem.

Sběr projektových záměrů měl poměrně malý ohlas. Při vědomí toho, že instituce i veřejnost jsou přetíženy informacemi, případně požadavky na vykazování činnosti a předkládání statistik, je třeba poukázat také na klesající zájem o financování prostřednictvím projektů. Důvodem je vysoké administrativní zatížení spojené s realizací projektů, obavy ze splnění požadavku udržitelnosti (mnozí již mají za sebou neblahé zkušenosti) či prostě vysoká míra uspokojení se stavem věcí.